

Sygn. akt III A Ua 591/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji T. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 25 stycznia 2012 r. sygn. akt VII U 1337/11

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 10 listopada 2011 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. K. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 października 2011 r.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 25 stycznia 2012 r. oddalił odwołanie T. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 10 listopada 2011 r., odmawiającej mu prawa do emerytury.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca S. K. urodził się(...). Łącznie udokumentował 28 lat i 6 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE oraz miał rozwiązany stosunek pracy. Wnioskodawca był zatrudniony (...) S.A. we W. od 9 grudnia 1972 r. do 6 czerwca 1975r. na stanowisku montera konstrukcji stalowych. Następnie odbywał karę pozbawienia wolności, gdzie w okresie od 18 czerwca 1975 r. do 18 lutego 1976 r. pracował jako pracownik fizyczny.

Ponownie zatrudniony w (...) S.A. we W. od 17 maja 1976r. do 31 lipca 2000r. W okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 25 listopada 1998 r. pracował jako monter konstrukcji stalowych. Posiadał niezbędne kwalifikacje do pracy montera konstrukcji stalowych. Był dopuszczony przez lekarza do pracy na wysokości. Zakład zatrudniał ok. 200 pracowników, głównie monterów i spawaczy. Praca odbywała się na otwartej przestrzeni. Część prac konstrukcyjnych wymagało przygotowania na ziemi, w tym szczępienia elementów konstrukcji, a następnie wciągnięcia do góry przez dźwig. Ubezpieczony wykonywał prace zlecone przez kierownika lub brygadzystę, w tym malował i operował palnikiem będąc na konstrukcji na wysokości, jak również na poziomie zerowym. Prace na wysokości ubezpieczony wykonywał do 5 godzin dziennie. Świadek J. K. był kierownikiem w (...) S.A. we W., znał wnioskodawcę osobiście, ponieważ był jego przełożonym. W dniu 18 października 2011 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o przyznanie prawa do emerytury, który zaskarżoną decyzją z dnia 10 listopada 2011 r. został rozpoznany odmownie, z uwagi na brak wymaganego co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie mogło być uwzględnione. Sąd Okręgowy wskazał, iż biorąc pod uwagę zebrany w sprawie materiał dowodowy podzielił stanowisko organu rentowego. Zdaniem Sądu Okręgowego, warunkiem niezbędnym do ustalenia prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym było wykonywanie pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat na stanowisku, które spełniało kryteria wymienione w rozporządzeniu oraz było enumeratywnie wymienione w zarządzeniu resortowym. W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym świadectwo pracy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, legitymację ubezpieczeniową oraz akta pracownicze, w tym angaże, zaświadczenia lekarskie i zaświadczenia uprawniające do wykonywania określonej pracy, a nadto zeznania świadka J. K. możliwe było ustalenie, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w (...) SA we W. pracował od 1 sierpnia 1979 r. do 25 listopada 1998 r. jako monter konstrukcji stalowych. Jednak będąc niewątpliwie zatrudniony jako monter konstrukcji stalowych nie wykonywał tej pracy – tj. na wysokości – jak wymaga tego opis stanowiska pracy w szczególnych warunkach wskazany w powoływanym już załączniku – wykaz A dział V poz. 5 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy podkreślił, iż sam pracodawca we wszystkich angażach podawał stanowisko montera konstrukcji stalowych, jednak bez wskazania wykonywania pracy na wysokości. Takie też stanowisko zostało podane przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych oraz w świadectwie pracy. Z tych powodów Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznania świadka J. K., który był nie tylko pracownikiem w (...) W., ale także kierownikiem wnioskodawcy, znał go osobiście, a nadto miał niezbędną wiedzę na temat prac wykonywanych w zakładzie. Zeznał on, że wnioskodawca nie wykonywał pracy na wysokości przez 8 godzin dziennie, przeważnie pracował po 5, a w pozostałym czasie wykonywał prace na poziomie zerowym tzw. prace na ziemi. Ubezpieczony w swoich zeznaniach także potwierdził relację świadka wskazując, że wykonywał zlecone przez kierowników lub brygadzystów prace, w tym także malowanie i operowanie palnikiem zarówno na wysokości, jak i na poziomie zerowym. Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca był zatrudniony, jako monter konstrukcji stalowych i jakkolwiek enumeratywnie stanowisko to nie odpowiada literalnie nazwie użytej w zarządzeniu resortowym, to jednak mieści się w zakresie prac wykonywanych przez montera urządzeń i konstrukcji metalowych. Nie mniej jednak z poczynionych ustaleń należało wskazać, że praca, którą wykonywał nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze obowiązującym na danym stanowisku pracy na wysokości. Wynikało to wprost z zachowanej dokumentacji pracowniczej, a nadto zeznań świadka, któremu Sąd Okręgowy dał wiarę, ponieważ z racji zajmowanego stanowiska, miał on niezbędną wiedzę w tym zakresie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez uznanie, iż wnioskodawca nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy, podczas gdy ustalony stan faktyczny w szczególności przedstawione świadectwo pracy w warunkach szczególnych prowadzi do wniosku, iż wnioskodawca w okresie pracy w (...) SA wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższy zarzut wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena faktyczna i prawna w niniejszej sprawie, co zasadnie zauważył apelujący, nie zasługuje na akceptację.

Sąd Apelacyjny orzeka reformatoryjnie, jeżeli po rozpoznaniu sprawy w granicach apelacji uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną. Sąd ten orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym /art. 382 kpc/.

W przedmiotowej sprawie sporne pozostawało czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniające go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Natomiast w myśl przepisu ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z treścią przepisu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (dla mężczyzn 65 lat).

Dyspozycja przepisu § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało, iż wnioskodawca posiada wymagany przepisem dwudziestopięcioletni okres składkowy i nieskładkowy, ukończył wiek 60 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Istotą sporu było ustalenie czy wnioskodawca posiada 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią wykazem A dział V poz. 5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze za prace w warunkach szczególnych uważa się prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości. Jednocześnie w myśl wykazu A dział V poz. 5 pkt 1 załącznika do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. wymieniono enumeratywnie stanowisko monterów urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

W rozumieniu powyższych przepisów, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie sposób podzielić stanowiska Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca nie spełnił przesłanek uprawniających go do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. W szczególności uznać należy, iż wnioskodawca posiada wymagany prawem okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Oznacza to, iż w rozpoznawanej sprawie to wnioskodawca winien wykazać, iż spełnia przesłanki do otrzymania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wnioskodawca udowodnił posiadanie okresy pracy w warunkach szczególnych. Sąd Apelacyjny uznał, iż nieprawidłowo Sąd Okręgowy ocenił okres pracy wnioskodawcy w (...) SA we W. na stanowisku monter konstrukcji stalowych. Zgromadzony materiał dowodowy w sprawie w sposób jednoznaczny przesądza, iż wnioskodawca w okresie pracy w (...) SA wykonywał pracę montera konstrukcji stalowych na wysokościach czyli pracę w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A poz. V pkt 5 cytowanego powyżej rozporządzenia. W szczególności podkreślić należy, iż pracodawca wnioskodawcy wystawił mu świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Ponadto jak wynika z akt pracowniczych wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w (...) SA we W. posiadał odpowiednie świadectwa lekarskie uprawniające go do pracy na wysokościach. Nie bez znaczenia dla oceny pracy wnioskodawcy pozostaje też okoliczność, iż pracodawca wnioskodawcy specjalizował się wykonywaniu prac wysokościowych. Jednocześnie wskazać należy, iż powyższe wynika również z zeznań świadka J. K., który zeznał, że wnioskodawca większość prac wykonywał na wysokościach. Jedynie sporadycznie wnioskodawca wykonywał natomiast prace przygotowawcze przed umieszczeniem danego elementu na wysokościach.

Podkreślenia wymaga, iż o zakwalifikowaniu pracy jako praca w warunkach szczególnych nie decyduje nazewnictwo stanowiska pracy, ale przede wszystkim jej charakter. Jak zostało to powyżej wykazane wnioskodawca bez wątpienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Bez znaczenia w tym zakresie pozostaje fakt, iż w świadectwie pracy wnioskodawcy wskazane przez niego stanowisko zostało nazwane niezgodnie z nazewnictwem wymienionym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tym zakresie ocenie Sądu pozostawały czynności wykonywane przez wnioskodawcę w ramach umowy o pracę.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w pełni podzielił zarzuty wnioskodawcy i na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzającą go decyzję ZUS Oddział w L. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia złożenia przez niego wniosku.

KN